

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

АРТУР РЕМБО

(1854 - 1891)

Каталог изложбе

НОВИ САД, 2004

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

КАТАЛОЗИ ИЗЛОЖБИ

98

АУТОРИ КАТАЛОГА И ИЗЛОЖБЕ

Ксенија Шуловић и Даниела Кермеци

Библиотека Матице српске приредила је изложбу поводом 150. годишњице од рођења француског песника Артура Рембоа. Изложба је отворена од 17. септембра до 11. октобра 2004. године у витринама испред свечане сале Матице српске, а коришћена је грађа из збирки Библиотеке Матице српске. Испод сваке каталожке јединице уписане су сигнатуре.

Езотеричност почиње у Француској поезији (уколико уопште ишта "почиње") са Малармеом и Рембоом. Можда и не с планом и намерно. Јер ако она и одговара Малармеовим каснијим схватањима, не одговара нимало Рембоовим, који је сневао да створи поезију предводницу народа, коју ће "сви апсорбовати", поезију "мисли која качи мисао и вуче", дакле, једну врло комуникативну поезију. Па ипак је, касније, констатовано да он једини за њу има "има кључ", и, вели, "j'en réservais la traduction", што би могло да значи да је оставио за друга времена да је учини комуникабилном. Знамо да су после Малармеа и Рембоа многи међу највећим западним песницима езотерични, тешко приступачни, и то није ни случајност ни ћуд, ни снобизам, већ нешто много дубље и озбиљније. Изнаћи томе све узроке и разјаснити их, значило би написати још ненаписану историју модерног човека и његове грозне усамљености у механичкој цивилизацији.

Сретен Марић, 1961

Рембо је проживео тридесет и седам година; још као дечак почео је да се бави поезијом и да песнички ствара, али после четири године долази до прекида; преостали живот, обележен литерарним ћутањем, представља немирно лутање наоколо, при чему му је највећа жеља била да доспе до Азије, али је морао да се задовољи Блиским истоком и Централном Африком. Живот му је био испуњен разноликим пословима у колонијалним војскама, каменоломима, извозним фирмама, на крају и трговином оружјем за негуса Абисиније, а узгред и извештајима о неистраженим подручјима Африке за одређена географска друштва. Кратко раздобље песничког стваралаштва одликује се невероватно брзим развојем, који је већ

после две године довео до тога да је одбацио сопствене почетке, али и књижевну традицију, с циљем да створи језик који је до данас остао прајезик модерне лирике – ово су неки од основних података о Рембоовој личности.

Силовитости и жестини те личности одговарало је и дело. Оно је танушно. На њега се може применити једна од Рембоових кључних речи: експлозија. То дело је почело везаним стиховима, потом је прешло на слободни стих, а од овог на асиметричне ритмичке песме у прози *Илуминације* (*Illuminations*, 1872/73) и *Сезона у паклу* (*Saison en enfer*, 1873).

Хуго Фридрих, 2003

О Рембоу се увек говори у суперлативу. Толико метежа, толико препирке око ове брзе звезде да је скоро несхватљиво видети је како још сија, и даље живом, јаком светлошћу. После свега што је написано о његовој поезији могло би се рећи да је она уздржана, мутна, уздрхтала, утучена. Ништа од тога: *Симфонија се покреће у дубинама*. Али колико год дубоко да заронимо, дубине нам измичу.

Лионел Ре, 1976.

Случај Рембо, око којег још трају ситничаве препирке и најопорије полемике, изгледа још сличнији случају Маларме. Али, Маларме, у својој потрази за Апсолутним, остаје роб једне књижевности коју уздиже на ниво чудне, необјашњиве апстракције. Рембо, напротив, искривљен одбојношћу према реалном, након што је исцрпео сваку вештину израза, све изворе халуцинације, своди се на тишину и дарује књижевности презир који никада неће порећи.

Албер-Мари Шмит, 1969

Прихватимо ли да је даровитост дела Артура Рембоа било потакнуто нередом који је у вези са његовим животним проблемима и нејасноћама његовог дела, и да је она настајала споро и уз много несклада, не можемо а да не констатујемо да је необична судбина песника дала свој печат чисто материјалном открочењу путем његове поезије.

Ролан де Реневил и Жил Муке, 1951

Артур Рембо написао је као дечак дубоке и суптилне, пророчки надахнуте и можда тек данас докучене стихове. А када је, у деветнаестој години, био у расцвету талента, умукнуо је, згадио се страховито на своју поезију и отумарао у свет да се ода безмерно напрегнутом и страшно активном животу (...).

Станислав Винавер, 1963

Артур Рембо. Најчудеснији творац слика и најчаробнији опсенатор стиха који је икада постојао. Његова песничка делатност трајала је свега три године, од шеснаесте до деветнаесте. С натприродном зрелошћу, која превазилази прерану зрелост Виктора Игоа, он је за три године иживео читаву једну духовну вечност и сагорео. Ни ритмови ни речи нису могли више задовољити његов огорчени унутрашњи неспокој и бунт. Осетио је да је мртав. Пошто је исцрпао све могућности изражавања, све изворе халуцинације, он је нагло, готово брутално умукао, одрекао се књижевности, коју ће до смрти мрзети, јер је увидео да је поезија немоћна "да измени живот".

Душан Милачић, 1963

Рембо је престао да пише поезију у периоду 1873-1876, дакле већ између своје деветнаесте и двадесет и друге године. Свој последњи поетски текст највероватније је написао 1875. Његово одустајање од песничтва није резултат нагле одлуке, некакав једнократан и тренутан догађај, него сложен и дуготрајан процес. Могло би се чак рећи да свеколико Рембоово песничко деловање, оно што се зове *акцијом*, од тренутка када је у потпуности загосподарио својим изражајним могућностима, добија вид постепеног, неумитног, али и свесног напуштања књижевности.(...)

У *Илуминацијама*, његовом најзначајнијем делу, збирци "криптограмских" поетских проза којом се, не окончавши је, по свој прилици опростио од песничтва, налазе се четири састава остварена у облику кратких циклуса. Наслов једнога од њих гласи *Животи*. Преостала три носе такође карактеристичне "аутобиографске" наслове *Детињство*, *Младост* и *Бдења*.

Никола Бертолино, 1991

Изамбар подстиче свога талентованог ученика на рад у коме он стасава до пуне зрелости у шеснаестој и седамнаестој, тако да је његово стидљиво и повучено држање још само привид који се на махове руши снажним изливима оправданог гнева због учмалости у којој живи, због паланке која му ломи снагу и мајке коју види још само као "чељуст мрака" спремну на спутавање свих његових покушаја да одрасте.

Светлана Бранковић, 1975

У маштањима видим стари пасаж д'Анфер близу кога је Рембо живео; замишљам могућности великог града и те неуморне уобразиље. Један осредњи портрет који је и сам насликан сасвим близу улице Кампањ-Премиијер, и вероватно тих истих месеци,

открива у тадашњем Рембоу неку дубоку тугу, која је у не може бити већој противречности са херојским духом последњих страница *Боравка*.

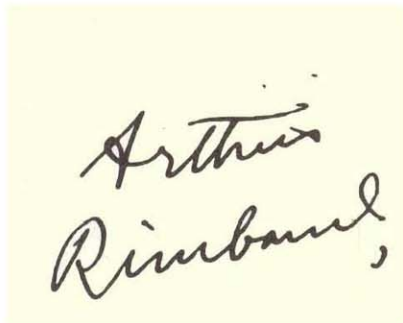
Ив Бонфоа, 1966

Рембо прича како је спавао у једном ћумезу на тргу Мобер и како се са клошарима снабдевао храном из канти за ђубре. Ганут до суза, Верлен се осећа одговорним за ово страдање. Обећава да га више никада неће напустити. За почетак, он преклиње своје пријатеље да отворе новчанике да би несрећном Артуру обезбедили дневну ренту од три франка која ће му омогућити да се прехрани. Затим досађује Теодору де Банвилу и мољака га да у име Поезије смести невољника у неко ћоше свога стана. Дирнута дечаковом несрећом, госпођа Банвил му ставља на располагање једну веома пристојну собу за служавку, у згради из улице Биси где станује са својим мужем и снабдева га чистим рубљем. Ова предусретљивост уместо да га придобије, Рембоа доводи до очајања.

Анри Троаја, 1994

Какав посао! Све уништити, све обрисати у мојој глави! Ах! Сретно ли је напуштено дете, васпитано случајно, поставши човек а да му учитељи и родитељи нису утврдили ниједну идеју; нов, чист, без принципа, без појмова, - зато што је фарса све чему нас уче! А слободан, слободан од свега!

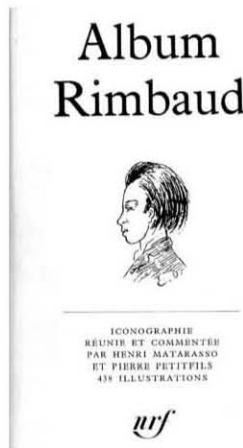
Артур Рембо, у Шарлевилу, 1870

Arthur
Rimbaud,

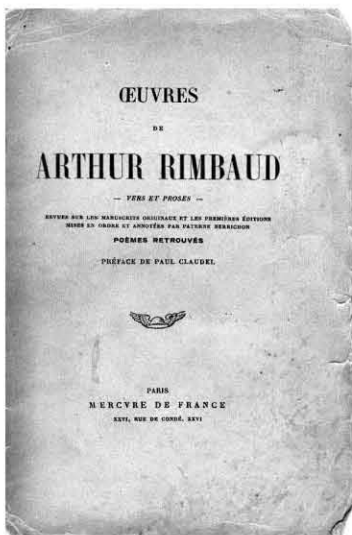
ДЕЛА

1. Œuvres de Arthur Rimbaud / préface de Paul Claudel. - Paris : Mercure de France, 1912. - 401 str.
Марић II 1918
2. Œuvres de Arthur Rimbaud / préface de Paul Claudel. - Paris : Mercure de France, 1929. - 398 str.
Марић II 788
3. Versek / Arthur Rimbaud. - Budapest : Révai, cop. 1944. - 217 str., [4] lista s tablama
II 152987
4. Dielo / Jean Arthur Rimbaud. - Bratislava : Pravda, 1948. - 274 str.
II 232827
5. Œuvres complètes / Arthur Rimbaud. - [Paris] : Librairie Gallimard, 1951. - XXVIII, 825 str.
I 250789

6. Pages choisies / Arthur Rimbaud. - Paris : Larousse, 1957. - 102 str., [3] lista s autorovim slikama
Марић I 669
7. Pijani brod / Artur Rembo ; [preveo] Rastko Petrović. U: Polja. - 5, 41 (sept. 1959), str. 11.
II III 1114
8. Sabrana dela / Artur Rembo. - Beograd : Nolit, 1961. - 317 str.
II 429978
9. Боравак у паклу / Артур Рембо. - Београд : Култура, 1968. - XXIII, 169 стр.
II 38462

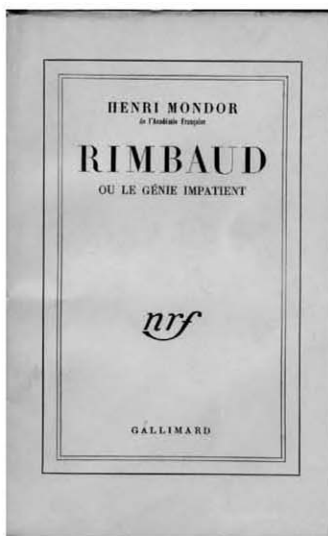
10. Moja lutnja / Artur Rembo ; preveo Kolja Mićević. U: Polja. - 21, 198-199 (avg.-sept. 1975), str. 18.
II III 1114
11. Sanjamo za zimu / Artur Rembo ; preveo Kolja Mićević. U: Polja. - 21, 198-199 (avg.-sept. 1975), str. 18.
II III 1114
12. Spavač u dolu / Artur Rembo ; preveo Kolja Mićević. U: Polja. - 21, 198-199 (avg.-sept. 1975), str. 18.
II III 1114
13. Поезија / Артур Рембо. - Скопје : Македонска книга, 1977. - 132 стр.
I 29611
14. Djelo / Arthur Rimbaud. - Zagreb : Grafički zavod Hrvatske, 1982. - 2 knj. (187; 208 str.)
III 74585/1-2

15. Poezija / Artur Rembo. - Sarajevo : Svjetlost, 1982. - 125 str.
II 85447
16. Pijani čoln / Arthur Rimbaud. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1984. - 235 str.
II 90744
17. Поезија / Артур Рембо. - Београд : Рад, 1986. - 160 стр.
II 400309
18. Sabrana dela / Artur Rembo. - Beograd : Nolit ; Priština : Jedinstvo, 1991. - 309 str.
II 419933
19. Сан за зиму / Артур Рембо ; одабрао Мигта Голић. У: Невен. - бр. 642 (дец. 2001), стр. 25.
II III 6578

ЛИТЕРАТУРА

20. Aspects de la biographie / André Maurois. - [S. l.] : Sans pareil, 1928. - 194 str.
Марић II 561
21. Rimbaud vivant / Robert Goffin. - Paris : Corrêa, 1937. - 230 str.
Марић II 1348
22. Jean-Arthur Rimbaud / Ján E. Bor. - Turčiansky Sv. Martin : Matica slovenská, 1940. - 227 str.
III 231213

23. L'aliénation poétique / Jean Fretet. - Paris : J.-B. Janin, 1946. - 332 str.
Марић II 652
24. Sentiment chrétien et poésie française / Perre Messiaen. - Paris : M. Daumin, 1947. - 252 str.
Марић II 561/Пв
25. Arthur Rimbaud / une étude par Claude-Edmonde Magny. - [Paris] : P. Seghers, [1952]. - 203 str., [8] listova s tablama
I 250805
26. Du nouveau sur Rimbaud / Maurice Nadeau. U: Littérature présente / Maurice Nadeau. - Paris : Corrêa, 1952. - (1952), Str. 283-287.
Марић II 1655
27. Le Mythe de Rimbaud / présentée à la Faculté des Lettres de l'Université de Paris par Etiemble. - Paris : Gallimard, 1954. - 536 str.
Марић III 887

28. Arthur Rimbaud / Georges Duhamel. U: Refuges de la lecture / Georges Duhamel. - Paris : Mercure de France, 1954. - Str. 209-236.
II 250042
29. Rimbaud ou Le génie impatient / Henri Mondor. - 2e éd. - Paris : Gallimard, 1955. - 221 str.
Марић I 1031
30. The time of assassins / by Henry Miller. - London : Neville Spearman, 1956. - XI, 163 str.
Марић II 5558
31. Approche de Rimbaud / Henri Guillemin. U: À vrai dire / Henri Guillemin. - 4e éd. - Paris : Gallimard, 1956. - ([1956]), Str. [173]-193.
Марић III 152/Пв

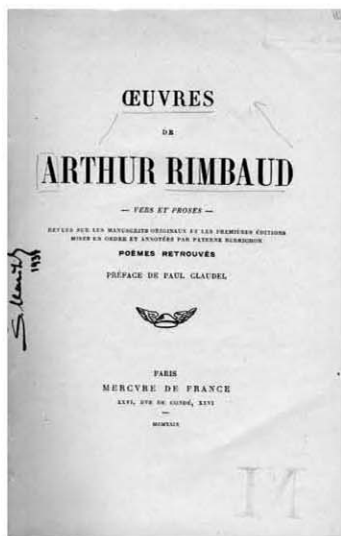

32. Rimbaud fut-il communiste? / Henri Guillemin. U: À vrai dire / Henri Guillemin. - 4e éd. - Paris : Gallimard, 1956. - ([1956]), Str. [194]-200.
Марић III 152/Пв
33. La mort de Rimbaud / Henri Guillemin. U: À vrai dire / Henri Guillemin. - 4e éd. - Paris : Gallimard, 1956. - ([1956]), Str. [201]-208.
Марић III 152/Пв
34. Une révolution dans la chronologie de Rimbaud : remarques sur les travaux de M. Henry de Bouillane de Lacoste et sur leurs conséquences / Maurice Saillet. U: Sur la route de narcissisme / Maurice Saillet. - Paris : Mercure de France, 1958. - (1958), Str. 135-149.
Марић II 712
35. Petite contribution au mythe de Rimbaud / Gabriel Bounoure. U: Marelles sur le parvis / Gabriel Bounoure. - Paris : Plon, 1958. - (1958), Str. 163-168.
Марић II 1885

36. Le dormeur du val : Arthur Rimbaud : explication de texte / Roland Derche. U: Études de textes français / Roland Derche. - Paris : Société d'édition d'enseignement supérieur, 1959. - (1959), Str. 403-423.
Марић I 968
37. A-t-on lu Rimbaud? / R. F. - Paris : J.-J. Pauvert, 1961. - 47 str., [2] lista s tablama
Марић II II 47/1961
38. Artur Rembo / Sreten Marić. U: Sabrana dela / Artur Rembo. - Beograd : Nolit, 1961. - Str. 7-51.
II 429978
39. Le Mythe de Rimbaud / Etiemble. - Nouvelle éd. revue et corrigée. - Paris : Gallimard, 1961. - 452, [7] str.
III 253094
40. Rimbaud / Yves Bonnefoy. - Paris : Seuil, 1961. - 189 str.
I 251351
41. Артур Рембо / Сретен Марић. У: Огледи. I / Сретен Марић. - Београд : Просвета, 1963. - Стр. 197-251.
II 439257/1
42. Ускоково бекство или есеј о Артуру Рембоу / Станислав Винавер. У: Надграматика / Станислав Винавер. - Београд : Просвета, 1963. - Стр. 77-101.
II 429464
43. Rimbaud et la poésie du monde planétaire / Kostas Axelos. U: Vers la pensée planétaire / Kostas Axelos. - Paris : Minuit, 1964. - ([1964]), Str. 139-171.
Марић III 465
44. Jean-Arthur Rimbaud / Tin Ujević. U: Hrvatska književna kritika. 8, Tin Ujević / predgovor napisao i izbor izvršio Miroslav Vaupotić. - Zagreb : Matica hrvatska, 1964. - Str. 397-412.
II 19828/8
45. Od Skarona do Remboa / Dušan Milačić. - Sarajevo : "Veselin Masleša", 1965
II 27426
46. Rembo / Iv Bonfoa. - Beograd : "Vuk Karadžić", 1966. - 196 str.
I 16983
47. Album Rimbaud / iconographie réunie et commentée par Henri Matarasso et Pierre Petitfils. - [Paris : Gallimard, 1967]. - 320 str.
Марић I 112
48. Le Mythe de Rimbaud. T. 5, L'année du centenaire / par Etiemble. - 2e éd. - Paris : Gallimard, 1967. - 227 str.
III 251512/5
49. Uganka Rimbaud / Janko Lavrin. U: Književnost in duh časa / Janko Lavrin. - Ljubljana : Državna založba Slovenije, 1968. - Str. 131-140.
II 37097

50. Jean-Arthur Rimbaud : (1854-1891) / Albert-Marie Schmidt. U: La littérature symboliste / par Albert-Marie Schmidt. - 9e éd. - Paris : Presses Universitaires de France, 1969. - Str. 15-22.
I 252109
51. Rimbaud i poezija planetarnoga svijeta / Kostas Axelos. U: Nova evropska kritika. 2 / sastavili Ante Stamać, Vjeran Zuppa. - Split : "Marko Marulić", 1969. - Str. 39-66.
II 39464
52. Jedinstvo jedne sudbine / Pjer Gaskar ; preveli s francuskog G. Stojković-Badnjarević, A. Badnjarević. U: Polja. - 17, 148 (jun 1971), str. 24-25.
II III 1114
53. Rimbaud et sa vision mythique de la nature / Marc Eigeldinger. U: L'Homme moderne et son image de la nature / actes mis en forme par Roselyne Chenu. - Neuchâtel : Baconnière, 1974. - ([1974]), Str. 27-36.
Марић II 1400
54. На пијаном броду судбине / Светлана Бранковић. У: - Нови Сад : [б. и.], 1975. - Стр. 247-263.
П. о.: Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду, књ. 18/1, 1975
Марић III 7099
55. Rimbaud / Henri Peyre. U: La littérature symboliste / Henri Peyre. - [1ère éd.]. - Paris : Presses Universitaires de France, 1976. - Str. 25-36.
I 252404
56. Rimbaud encore / Yves Bonnefoy. U: Le nuage rouge / Yves Bonnefoy. - [Paris] : Mercure de France, 1977. - Str. 213-219.
III 253846
57. Arthur Rimbaud / Lionel Ray. - Paris : Seghers, 1976. - 183 str., [4] s tablama
I 252409
58. Rimbaud le voyou et l'expérience poétique / Benjamin Fondane. - Paris : Plasma, 1979. - 203 str.
Марић II 1325
59. A.R. : Pijani brod / J.P. Riš. U: Umetnost tumačenja poezije / priredili Dragan Nedeljković i Miodrag Radović. - Beograd : Nolit, 1979. - Str. 471-489.
II 75646
60. Rimbaud / Petre Solomon. - București : Albatros, 1980. - 332 str.
II 311706
61. Rimbaud créateur / Jean-Pierre Giusto. - Paris : Presses Universitaires de France, 1980. - 380 str.
III 254272
62. Жан-Никола-Артур Рембо, видовити крадљивац пламена : Артур Рембо: Алхемија речи. Избор из целокупних дела.Прев. Никола Бертолино. Издавач: БИГЗ, Београд, 1979. / Бошко Томашевић. У: Летопис Матице српске. – Год. 156, књ. 425, св. 6 (јун. 1980), стр. 1107-1110.
II II 951

63. Rimbaud / Georges Poulet. U: La poésie éclatée / Georges Poulet. - 1ère éd. - Paris : Presses Universitaire de France, 1980. - Str. 87-165.
II 255742
64. Rembo ili paradoksalna metafora života / Nikola Kovač. U: Upitna misao / Nikola Kovač. - Beograd : Prosveta, 1980. - Str. 131-154.
II 79205
65. Rimbaud és a magyar költészet : Halálának kilencvenedik évfordulója alkalmából / Baróti Dezső. U: Árnyékban és fény / Baróti Dezső. - Budapest : Gondolat, 1980. - Str. 468-490.
II 163967
66. Polemika letrare / Mensur Raifi. - Prishtinë : Rilindja, 1981. - 131 str.
II 311973

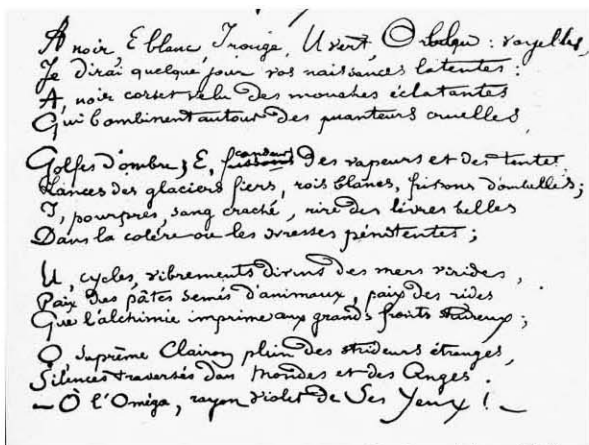
67. Rimbaud / Horia Lovinescu. - București : Univers, 1981. - 194 str.
II 311919
68. Rimbaud / Kardos László. U: Harminchárom arc / Kardos László. - Budapest : Szépirodalmi Könyvkiadó, 1983. - Str. 46-69.
II 164718
69. Un sieur Rimbaud se disant négociant / [priradio Alain Borer]. - Paris : Lachenal : Ritter, 1984. - 541 str.
III 254624
70. Rimbaud, système solaire ou trou noir? / Etienneble. - 1ère éd. - Paris : Presses Universitaire de France, 1984. - 159 str.
II 256014
71. Le point vélique. - Neuchâtel : La Baconnière, 1986. - 235 str.
II 256493

72. Rimbaud / édité par Sergio Sacchi. - Tübingen : Gunter Narr Verlag, 1988. - XVIII, 222 str.
III 255952
73. Rimbaud. U: XIXe siècle / André Lagarde, Laurent Michard. - Paris : Bordas, 1985. - Str. 517-528.
III 256176
74. Феномен Рембо / Никола Бертолино. - Београд : Нолит, 1991. - 332 стр.
II 418644
75. Биће поезије : Никола Бертолино: Феномен Рембо; "Нолит", Београд, 1991. / Тања Крагујевић. У: Летопис Матице српске. – Год. 167, књ. 448, св. 6 (дец. 1991), стр. 887-890.
II II 951
76. Posle Remboa / Kenet Vajt ; s francuskog Sanja Basarić. U: Polja. - 37, 392-393 (okt-nov. 1991), str. 402-403.
II III 1114
77. Artur Rembo - kradljivac plamena / Ljiljana Lukić. U: Rukovet. - God. 37, br. 11-12 (1991), str. 673-687.
II II 902
78. Životi Artura Remboa / Nikola Bertolino. U: Sabrana dela / Artur Rembo. - Beograd : Nolit ; Priština : Jedinstvo, 1991. - Str. 7-22.
II 419933
79. Безобзирни геније / Анри Троаја. У: Свеске. - Год. 6, бр. 22 (децембар 1994), стр. 75-79.
II II 6288
80. Мистична левица и магична десница : О Рембоу и Валерију / Драган Јовановић Данилов. У: Летопис Матице српске. – Год. 173, књ. 459, св. 5 (мај 1997), стр. 687-696.
II II 951
81. Зачетници француске модерне поезије у огледалу српске авангарде: Артур Рембо / Јелена Новаковић. У: Зборник Матице српске за славистику. - 53 (1997), стр. 205-219.
II II 3190
82. Artur Rembo / Vukašin Stanisavljević. У: Прилози настави књижевности. Књ. 3 / Вукашин Станисављевић. - 11. изд. - Београд : Наука, 1997. - Str. 13-20.
III 416790/3
83. [Рембо] / Тодор Манојловић. У: Основе и развој модерне поезије / Тодор Манојловић. - Зрењанин : Градска народна библиотека "Жарко Зрењанин", 1998. - Стр. 76-84.
III 423883
84. A költő mint utas : Baudelaire és Rimbaud önmetaforái / Csányi Erzsébet. U: Világírodalmi kontúr / Csányi Erzsébet. - Újvidék : Forum ; Pécs : Iskolakultúra, 2000. - Str. 64-65.
II 438894

85. Linija povučena u okeanu / Dejvid Vils. U: Ženske studije. - Knj. 14/15 (2002), str. 7-24.
II 1705
86. Рембо / Хуго Фридрих. У: Структура модерне лирике / Хуго Фридрих. - [1. изд.]. - Нови Сад : Светови, 2003. - Стр. 60-99.
II 454144

ФАКСИМИЛИ И ФОТОГРАФИЈЕ

87. Артур Рембо
88. Рембо на дан прве причести
89. Рукопис сонета *Самогласници*
90. *Пијани брод*, Рембоов цртеж
91. Верленова карикатура Рембоа
92. Рукопис *Пијаног брода*
93. Рембоови рукописи песама и цртежа
94. *Артур Рембо*, цртеж Пабла Пикаса

Рукопис сонета *Самогласници*

АРТУР РЕМБО
1854 - 1891

Издавач

Библиотека Матице српске
Нови Сад
Матице српске 1

Уредник

Миро Вуксановић

Аутори Каталога

Ксенија Шуловић и Даниела Кермеци

Припрема

Ксенија Шуловић
Оливера Михајловић

Умножавање

Станислава Николић

Повез

Милорад Родић

Тираж

60 примерака